

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 19CoP/22/2023
Identifikačné číslo súdneho spisu: 0021204072
Dátum vydania rozhodnutia: 25. 01. 2024
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Monika Tobiašová
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2024:0021204072.3

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Moniky Tobiašovej a členiek senátu JUDr. Antónie Kandravej a JUDr. Elišky Wagshalovej v právnej veci navrhovateľky: P. Q., Y. S., K.. XX.XX.XXXX, O. S. XXX, právne zast.: ADVOKÁTSKA KANCELÁRIA JUDr. Peter Szársoi, s.r.o., Štefánikova 8, Michalovce, a manžela: Q. Q., K.. XX.XX.XXXX, O. S. XXX, právne zast.: JUDr. Jana Bajuzíková, advokátka, Štefánikova 8, Michalovce, o rozvod manželstva a úpravu rodičovských práv a povinností k maloletým deťom: Q. Q., K.. XX.XX.XXXX, U. P. Q., K.. XX.XX.XXXX, obaja bytom u navrhovateľky, zastúpené kolíznym opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Q., o odvolaní navrhovateľky proti rozsudku Okresného súdu Michalovce č.k. 29P/63/2021-488 zo dňa 03.08.2022 v spojení s opravným uznesením č.k. 29P/63/2021-580 zo dňa 27.04.2023, takto

rozhodol:

- Potvrďuje rozsudok vo výroku III., IV., VI.
- Žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov odvolacieho konania.

odôvodnenie:

I. Predmet konania

1. Navrhovateľka sa podaným návrhom domáhala rozvodu manželstva a úpravy práv a povinností k maloletým deťom.

II. Obsah napadnutého rozhodnutia

2. Okresný súd Michalovce ako súd prvej inštancie (ďalej aj ako „súd“) napadnutým rozsudkom rozhodol tak, že cit.:

„I. Súd manželstvo navrhovateľky P. Q., Y. S., K.. XX.X.XXXX, I. O. S. XXX a manžela Q. Q., K.. X.X.XXXX, O. S. XXX uzavreté dňa XX.X.XXXX, zapísané v knihe manželstiev Matričného úradu Q., zväzok XX, ročník XXXX, strana XX, pod poradovým číslom X r o z v á d z a.

II. Maloletý Q. Q., K.. XX.X.XXXX a maloletá P.U. Q., K.. XX.X.XXXX sa z v e r u j ú do osobnej starostlivosti matky s tým, že obaja rodičia m a j ú p r á v o maloleté deti zastupovať a spravovať ich majetok.

III. Otec j e p o v i n n ý prispievať na výživu maloletého Q. Q. výživným vo výške 200,- Eur a na výživu maloletej P.H. Q. výživným vo výške 200,- Eur a to vždy do 15-ého dňa kalendárneho mesiaca vopred k rukám matky, počnúc právoplatnosťou rozsudku.

IV. Súd z a v ä z u j e otca povinnosťou prispievať sumu 50,- Eur na tvorbu úspor pre maloletého Q. Q., K.. XX.X.XXXX a 50,- Eur na maloletú P. Q., K.. XX.X.XXXX a to vždy do 15-tého dňa v mesiaci na sporiaci účet vedený na meno dieťaťa, ktorý je p o v i n n á založiť matka do 15-tich dní od právoplatnosti rozsudku s tým, že matka vždy do 15.1. toho ktorého roka predloží otcovi potvrdenie o zostatku na účte za predchádzajúci kalendárny rok.

V. Styk otca s maloletými deťmi súd u p r a v u j e takto: každý kalendárny nepárny týždeň v čase od štvrtka od 16.00 hod. do nedele 18.00 hod., počas párneho týždňa a to stredy od 12.30 hod. do štvrtka do 8.00 hod. , kde otec odovzdá deti do školského zariadenia. Počas letných prázdnin prvý a tretí týždeň v júli začínajúci pondelkom o 10.00 hod. a končiacim nedeľu 18.00 hod. a prvý a druhý augustový týždeň začínajúci pondelkom od 10.00 hod. a končiaci nedeľou 18.00 hod.. Na Vianoce každý rok od 25.12. od 10.00 hod. do 29.12. do 18.00 hod., počas veľkonočných sviatkov v nepárnom roku od Veľkonočnej soboty od 10.00 hod. do Veľkonočného pondelka 18.00 hod., počas jarých prázdnin každý páry rok od soboty 10.00 hod do soboty 18.00 hod. s tým, že otec si deti prevezme a odovzdá vždy v mieste bydliska matky pred vchodovými dverami.

VI. Žiaden z účastníkov n e m á n á r o k na náhradu trov konania.“

3. V odôvodnení rozhodnutia uviedol, že súd mal za preukázané, že manželstvo manželov je trvale rozvrátené, neplní svoj účel, medzi manželmi došlo k trvalému citovému odcudzeniu a k rozvratu manželstva. Nie je tu šanca na obnovenie manželstva, nakoľko konflikty, nezhody, hádky vyústili do vzájomného citového odcudzenia medzi manželmi a táto situácia vyústila do ukončenia spolužitia v decembri 2021, kedy sa manželka s maloletými deťmi odsťahovali k rodičom manželky. Obaja manželia vnímajú manželstvo ako nefunkčné a trvalo rozvrátené. Obaja vylučujú možnosť obnovenia spolužitia a s rozvodom súhlasili. Preto súd manželstvo rozviedol tak, ako je uvedené vo výrokovej časti I. rozsudku.

4. Súd upravil výkon rodičovských práv a povinností k maloletým deťom na čas po rozvode tak, že maloleté deti zveril do osobnej starostlivosti matky; právo zastupovať maloleté deti a spravovať ich majetok majú obaja rodičia. Vo výroku V. rozsudku upravil styk otca s maloletými deťmi. Po vykonaní rozsiahleho dokazovania súd dospel k záveru, že v danom prípade inštitút striedavej starostlivosti, ako ho navrhol otec, nie je v záujme maloletých detí, čo oni samé potvrdili v rámci výsluchu, ktorý bol realizovaný súdom dňa 2.5.2022. Deti jasne a zreteľne vyslovili svoj názor, že chcú bývať s matkou a s otcom sa stretávať cez víkendy, občas aj cez týždeň, čo im plne vyhovuje. Napokon samotný otec súhlasil s tým, že deti budú u matky a žiadal rozšírený styk, s čím súhlasili obaja rodičia, nakoľko rozšírenie styku je v záujme maloletých detí.

5. V ďalšom skúmal súd majetkové pomery na strane matky aj otca. Matka je živnostníčka od 1.6.2021, má uzatvorenú zmluvu pre P. spoločnosť s príjmom 1.000 eur mesačne bez DPH, žije s deťmi v spoločnej domácnosti so svojou matkou, ktorá poberá vdovský dôchodok, a je aj zamestnaná. Matka uviedla výšku mesačných nákladov na maloleté deti vo výške 675 eur na jedno maloleté dieťa. Celkové výdavky sa podľa matky pohybujú mesačne okolo 2.500 eur. Žiadala výživné vo výške 500 eur mesačne na každé maloleté dieťa. Otec je zamestnaný v spoločnosti P. I. W..Y..R.. W. od 28.09.2021 s príjmom 604,54 eur netto mesačne, prispieva na maloleté deti vo výške 80 eur mesačne. Vlastní nehnuteľnosti, aj hnuťelné veci - loďka, motorový čln, plachetnica, motocykel, motorové vozidlo W., motorové vozidlo Z. H., ktoré využíva v rámci trávenia voľného času s deťmi.

6. Súd po zvážení a zhodnotení všetkých okolností bral do úvahy výšku príjmu otca vo výške 1.365 eur mesačne v priemere (604,54 eur zamestnanie, 51 eur prídavky na deti, 310 eur prenájom chaty, 200 eur prenájom bytu, eventuálne aj ďalších 200 eur z prenájmu bytu do budúcnosti), celkové mesačné výdavky vo výške 1.210 eur mesačne. Ďalej vzal v úvahu výšku príjmu matky 1.000 eur brutto; spolu žijúcej osoby, teda starej matky a jej príjem vo výške 1.266 eur mesačne a výšku opodstatnených mesačných nákladov v sume cca 2.000 eur priemerné. Súd porovnal príjmy a výdavky otca aj matky a dospel k záveru, že je v možnostiach otca prispievať na výživu maloletých detí sumou 200 eur mesačne na každé z nich. Aj keď majetkové pomery otca sú nadpriemerné, otec mnohé zo svojich hnuťelných vecí používa v prospech detí, jeho príjmové pomery sú štandardné a súd za opodstatnené výdavky na deti považoval výdavky vo výške 435 eur. Zdravotný stav maloletých detí je dobrý, nevyžadujú špeciálne potreby. Ďalej súd uviedol, že majetková situácia otca umožňuje aj tvorbu úspor, s čím otec prejavil súhlas, preto zaviazal otca povinnosťou prispievať na tvorbu úspor pre maloleté deti pre každého z nich vo výške 50 eur mesačne

na sporiaci účet vedený na meno dieťaťa, ktorý je povinná založiť matka do 15 dní od právoplatnosti rozsudku s tým, že matka vždy do 15.1. toho-ktorého roka predloží otcovi potvrdenie o zostatku na účte za predchádzajúci kalendárny rok. Zároveň uložil súd matke povinnosť raz ročne informovať otca o stave finančných prostriedkov na týchto účtoch.

7. Súd prvej inštancie vydal dňa 27.4.2023 opravné uznesenie, ktorým opravil zápisnicu z pojednávania zo dňa 3.8.2022 a výrokovú časť rozsudku v časti označenia krstného mena maloletého dieťaťa z Q. na Q. Q., a to v zmysle § 224 CSP.

III. Obsah odvolania matky a vyjadrení účastníkov konania

8. Proti rozsudku súdu prvej inštancie zo dňa 3.8.2022 podala odvolanie navrhovateľka - matka maloletých detí, voči výroku III. Žiadala zmeniť rozsudok súdu prvej inštancie tak, že otec je povinný prispievať na výživu maloletých detí v sume 500 eur mesačne na každé maloleté dieťa. S odôvodnením súdu prvej inštancie, ktorý za objektívne opodstatnené považuje výdavky vo výške 435 eur na obe maloleté deti, matka nesúhlasí, má za to, že všetky výdavky na maloleté deti boli zo strany matky dostatočne preukázané. Podľa jej názoru chýbajú úvahy súdu prvej inštancie, ako dospel k výživnému 200 eur mesačne na 1 dieťa. Matka ďalej namietala, že v rámci úvahy o výške výživného súd prvej inštancie zobral do úvahy iba otcove hnutelné veci, s jeho nehnuteľnosťami sa žiadnym spôsobom nevyporiadal a pri určovaní výšky výživného na nich neprihliadal. Matka zdôraznila, že preukázala trhovú cenu nehnuteľností patriacich otcovi minimálne vo výške 952.500 eur. Súd prvej inštancie nekonal v súlade s § 75 ods. 1 Zákona o rodine. Súd prvej inštancie žiadnym spôsobom nezohľadnil, že otec väčšinu z nehnuteľností užíva sám, pričom v prípade, ak by došlo k prenájmu uvedených nehnuteľností, tak by bol jeho príjem podstatne vyšší. V danom prípade matka zastáva názor, že otec sa dobrovoľne vzdáva bez dôležitého dôvodu zárobku, ktorý by v prípade prenájmu uvedených nehnuteľností, mohol získať.

9. K odvolaniu matky sa vyjadril otec. K pokladničným dokladom predložených matkou uviedol, že tieto neodrážajú skutočný stav vecí, nakoľko na týchto dokladoch je množstvo sladkostí, pričom matka si privyrába pečením tort, nejedná sa teda o náklady, ktoré by boli použité na deti, čo vyplýva aj z platenia niekoľkými platobnými kartami. Stotožnil sa s hodnotením súdu, že priemerné výdavky na deti deklarované matkou za 1 mesiac vo výške 2.662,78 eura sú nereálne a nadhodnotené, pričom niektoré veci boli zakupované matkou, ktoré boli zahrnuté do nákladov jej podnikania. Otec zdôraznil, že z publikovanej judikatúry vyplýva, že pri určovaní konkrétneho rozsahu výživného je potrebné vychádzať predovšetkým z toho, aká peňažná suma mesačne je potrebná na úhradu odôvodnených potrieb dieťaťa. Podľa zaužívanej súdnej praxe platí, že výživné, ktoré hradí povinný rodič na všetky deti, ku ktorým má vyživovaciu povinnosť, by mala predstavovať 20-30 % jeho čistého príjmu, a nie z majetku, ktorý vlastní, samozrejme s prihliadnutím na individuálne okolnosti každého konkrétneho prípadu. Poukázal, že maloleté deti navštevujú X. stupeň základnej školy, pričom majú spravidla rovnaké výdavky. Otec zdôraznil, že matka býva v rodinnom dome so svojou matkou, s maloletými deťmi, jedná sa o 2-podlažný dom s 2 garážami, vysoko nadštandardný. Poukázal, že stará matka pracuje len na polovičný úväzok, niekoľko rokov bývala v nehnuteľnosti jemu patriacej, t.j. v byte, ktorý nadobudol pred uzavretím manželstva, a to len za náklady na bývanie. Otec považuje vyjadrenie matky, že po odchode zo spoločnej domácnosti si s jej matkou museli napožívať peniaze, aby si mohli kúpiť vlastné bývanie, za klamlivé a účelové. Keďže matka pracuje pre P.R. spoločnosť, domnieva sa, že dom bol zakúpený za výhodnú cenu. Samozrejme, nie na meno matky, ale na meno starej matky, aby mohla deklarovat', v akej nepriaznivej majetkovej situácii sa nachádza. Podľa názoru otca súd prvej inštancie vzal do úvahy, že otec nehnuteľnosti používa pre maloleté deti, že platí údržbu, dane, energie. Súd vzal do úvahy aj príjem otca z prenájmu bytu a chaty. Otec navrhol matke formu striedavej starostlivosti, s čím matka nesúhlasila. Poukázal tiež, že Okresný súd Michalovce v konaní vedenom pod sp.zn. 23Pc/12/2022 rozhodnutím zo dňa 14.7.2022 zamietol návrh na určenie manželského výživného, ktorý podala matka, čo odôvodnil tým, že súd nezistil rozdiel medzi životnou úrovňou manželov. Otec navrhol, aby odvolací súd potvrdil rozhodnutie súdu prvej inštancie.

10. K vyjadreniu otca zaslala repliku matka. Nesúhlasila s tvrdeniami otca, že výdavky na deti neboli zo strany matky dostatočne preukázané, že sú nereálne a nadhodnotené. Zdôraznila, že potreby maloletých detí v tom istom veku sa môžu odlišovať. Matka uviedla, že poslednú províziu z P. mala v apríli, nakoľko v súčasnej dobe panuje na realitnom trhu kríza. Stará matka mala nárok na vdovský dôchodok len počas

obdobia 1 roka od 4.12.2021, poslednú výplatu dostala v mesiaci november 2022. Zdôraznila, že medzi starou matkou a pánom F. bola uzatvorená riadna zmluva o pôžičke. Matka opätovne poukázala na § 75 ods. 1 Zákona o rodine, že pri určení výživného súd prihliadne na odôvodnené potreby oprávneného, ako aj na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného. Otec vlastní vinice, ktoré dostal do daru od svojho otca. Otec môže tento majetok kedykoľvek počas svojho života predať a nemožno prihliadať na tvrdenie otca, že raz tento majetok deti zdedia. Do príjmu otca by sa aktuálne malo zahrnúť nájomné za prenájom 2-izbového bytu, v ktorom predtým bývala jej matka, a ktorý aktuálne je podľa matky už prenajatý. Navrhla odvolaciemu súdu, aby si od otca vyžiadal potvrdenie o tom, v akej výške poberá nájomné za prenájom uvedeného bytu. Matka zotrvala na svojom tvrdení, že súd prvej inštancie vzal do úvahy o výške výživného iba otcove hnutelné veci a s nehnuteľnosťami sa žiadnym spôsobom nevysporiadal a pri určovaní výšky výživného na nich neprihliadal. Navrhla, aby odvolací súd jej odvolaniu vyhovel.

11. Kolízny opatrovník vo svojom vyjadrení k odvolaniu matky navrhol, aby odvolací súd určil výživné na maloleté deti podľa majetkových a príjmových pomerov otca a odôvodnených potrieb maloletých detí.

IV. Hodnotenie odvolacieho súdu

12. Krajský súd v Prešove (ďalej len „odvolací súd“) ako súd odvolací po zistení, že odvolanie bolo podané včas (§ 362 ods. 1 CSP) oprávnenými subjektmi - účastníkmi konania, v ktorých neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 359 CSP), proti rozhodnutiu súdu prvej inštancie, proti ktorému zákon odvolanie pripúšťa (§ 355 ods. 2 v spojení s § 357 písm. d/, g/ CSP) po skonštatovaní, že podané odvolanie má zákonné náležitosti (§ 127 a § 363 CSP) a že odvolateľ použil zákonom prípustné odvolacie dôvody, preskúmal rozhodnutie v jeho napadnutej časti bez viazanosti rozsahom (§ 65 CMP) a dôvodmi odvolania (§ 66 CMP), bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 329 ods. 1 CSP), keď deň vyhlásenia rozsudku bol zverejnený minimálne 5 dní vopred na úradnej tabuli súdu a v elektronickej podobe na webovej stránke súdu v ten istý deň, ako sa vyvesil na úradnej tabuli a dospel k záveru, že boli splnené podmienky pre potvrdenie rozsudku v jeho napadnutej časti podľa ustanovenia § 387 ods. 1 CSP.

13. Podľa § 387 ods. 1 a 2 CSP, odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie potvrdí, ak je vo výroku vecne správne. Ak sa odvolací súd v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozhodnutia, môže sa v odôvodnení obmedziť len na skonštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia, prípadne doplní na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia ďalšie dôvody.

14. Odvolací súd v zmysle § 379 a § 380 CSP je viazaný rozsahom a dôvodmi odvolania sa plne stotožnil s rozhodnutím prvej inštancie, pretože bola jeho argumentácia vecne správna, objektívna, presvedčivá. Má za to, že všetky dôvody, ktoré uvádza v odvolaní odvolateľka, vyriešil už súd prvej inštancie v napadnutom rozsudku, pričom rozhodnutia prvoinštančného a odvolacieho súdu nie je možné posudzovať izolovane, pretože tvoria jeden celok.

15. Odvolací súd preberá súdom prvej inštancie zistený skutočný stav veci. Odvolací súd nenašiel dôvod, pre ktorý by sa mal od záverov súdu odchýliť. Rozsudok v jeho napadnutej časti považuje odvolací súd za vecne správny, jeho správnosť argumentuje nasledovne.

16. K odvolaciemu dôvodu, že súd na základe vykonaných dôkazov dospel k nesprávnym skutkovým zisteniam, je potrebné uviesť, že vykonané dôkazy hodnotí súd podľa svojej úvahy, a to každý dôkaz jednotlivo a všetky dôkazy v ich vzájomnej súvislosti (§ 191 CSP) a vyhodnotenie uvedie v odôvodnení rozsudku. Voľné hodnotenie dôkazov neznamená ľubovôľu. Súd hodnotí jednotlivý dôkaz z hľadiska jeho dôležitosti, teda relevancie vo vzťahu k zisťovaným skutočnostiam, zákonnosti z pohľadu jeho získania, ako aj vykonania a z hľadiska pravdivosti, teda hodnovernosti jeho zdroja. Následne súd hodnotí všetky dôkazy vo vzájomnej súvislosti. Súd k nesprávnym skutkovým zisteniam z vykonaných dôkazov môže v zásade dôjsť len nesprávnym vyhodnotením dôležitosti alebo pravdivosti dôkazov, prípadne porušením pravidiel formálnej logiky. Hodnotiace úvahy súdu, na základe správne a zákonne vykonaných dôkazov, bez mylnej interpretácie z nich vyvedených skutočností však nie je možné považovať za nesprávne skutkové zistenie.

17. Odvolací súd zdôrazňuje, že súd nemusí dať odpoveď na všetky otázky nastolené účastníkom konania, ale iba na tie, ktoré majú pre vec podstatný význam, prípadne dostatočne objasňujú skutkový

a právny základ rozhodnutia, preto odôvodnenie rozhodnutia súdu, ktoré stručne a jasne objasní skutkový a právny základ rozhodnutia, postačuje na záver o tom, že z tohto aspektu je plne realizované zákonné právo účastníka na spravodlivý súdny proces. Do práva na spravodlivý proces však nepatrí právo účastníka konania, aby sa súd stotožnil s jeho právnymi názormi a predstavami, navrhovaním a hodnotením dôkazov, ani aby prebral a riadil sa ním predpokladaným výkladom všeobecne záväzných predpisov. Za porušenie tohto základného práva teda nemožno považovať neúspech, resp. nevyhovenie návrhu v konaní. Právo na spravodlivý súdny proces je naplnené tým, že súd zistí po vykonaní dôkazov a ich vyhodnotení skutkový (skutočný) stav a po použití relevantných právnych noriem vo veci rozhodne za predpokladu, že jeho skutkové a právne závery nie sú svojvoľné, neudržateľné a neboli prijaté v zrejmom omyle konajúceho súdu, ktorý by poprel zmysel a podstatu práva na spravodlivý proces. O svojvôli pri výklade alebo aplikácii zákonného predpisu súdom by bolo možné uvažovať len vtedy, ak by sa jeho názor natoľko odchyľil od znenia príslušných ustanovení, že by zásadne poprel ich účel alebo význam. Stručne možno zhrnúť, že odlišný názor účastníka konania vo vzťahu k hodnotiacemu úsudku súdu nečiní rozsudok nepreskúmateľným ani nezákonným. Napokon je potrebné dodať, že terajšia právna úprava vyplývajúca z Civilného sporového poriadku, konkrétne z ust. § 387 ods. 3, umožňuje odvolaciemu súdu zaoberať sa vo vlastnom odôvodnení rozhodnutia aj podstatnými vyjadreniami strán prednesenými v konaní na súde prvej inštancie, ak sa s nimi nevysporiadal v odôvodnení rozhodnutia súd prvej inštancie, z čoho vyplýva, že zákonodarca čiastočnú neodôvodnenosť rozhodnutia nepovažuje za takú vadu konania, ktorá by účastníkom konania odnímalala možnosť konať na súde, a to obzvlášť s poukazom i na ustanovenia Civilného mimosporového poriadku, v rámci ktorého odvolací súd nie je viazaný jednak odvolacími dôvodmi a ani rozsahom odvolania vo veciach, v ktorých možno začať konanie aj bez návrhu.

18. Určenie výšky vyživovacej povinnosti súdom v prípade, ak sa rodičia nedohodli, vychádza zo skutočnosti, že obaja rodičia prispievajú na výživu svojich detí podľa svojich schopností, možností a majetkových pomerov, a že dieťa má právo podieľať sa na životnej úrovni rodičov. Z uvedeného je zrejmé, že vyživovaciu povinnosť voči dieťaťu majú obaja rodičia dieťaťa pričom platí, že súd individuálne skúma schopnosti, možnosti a majetkové pomery každého z rodičov. Pod pojmom „schopnosti a možnosti“ sa nerozumie len čistý priemerný mesačný príjem rodiča, ale súd komplexne posudzuje jeho možnosti. Je to tak z dôvodov, aby sa rodič nemohol zbavovať vyživovacej povinnosti voči dieťaťu napr. tým, že príjme finančne nevýhodnejšie zamestnanie alebo sa stane dobrovoľne nezamestnaným, príp. sa zbavuje svojho majetku. Možnosti a schopnosti rodičov sa posudzujú vo vzájomnej súvislosti s odôvodnenými potrebami na strane oprávneného dieťaťa. Ide o osobné právo každého dieťaťa, preto súd vymedzuje vyživovaciu povinnosť voči každému dieťaťu osobitne, na základe jeho individuálnych potrieb. Odôvodnenosť potrieb dieťaťa vyjadruje požiadavku, aby plnením vyživovacej povinnosti boli uspokojené všetky náklady vo vzťahu k dieťaťu, ktoré možno očakávať. Miera potrieb dieťaťa je rôzna, závisí od veku, duševnej a fyzickej vyspelosti, zdravotného stavu a podobne. V tejto súvislosti nemožno dospieť k všeobecne platnému záveru, ide o individuálnu fyzickú a duševnú vyspelosť tohto dieťaťa a potreby detí v istom veku sa môžu odlišovať. Celkové mesačné náklady na dieťa predstavujú všetky výdavky, ktoré zabezpečujú aspoň základné potreby dieťaťa, ako napr. strava, ošatenie, zdravotná starostlivosť a pod.

19. Predmetom prieskumu odvolacieho súdu s poukazom na obsah preskúmaného rozsudku i argumenty predostreté v odvolacom konaní bolo posúdiť, či súd prvej inštancie správne určil výživné pre maloleté deti na čas po rozvoде. Matka nesúhlasila so stanovenou výškou výživného na maloleté deti, pretože chýbajú úvahy súdu prvej inštancie, prečo určil rovnakú výšku 200 eur na každé maloleté dieťa. Ďalej namietala, že súd vzal do úvahy iba hnuťelné veci otca a nechal do úvahy vlastníctvo nehnuteľností, a teda, že nepostupoval v zmysle § 75 ods. 1 Zákona o rodine.

20. V nadväznosti na uplatnené odvolacie námietky odvolací súd konštatuje, že súdom určené výživné zodpovedá odôvodneným potrebám maloletých detí. Súdom prvej inštancie správne určil výšku primeraného výživného, ktorá zodpovedá možnostiam, schopnostiam a majetkovým pomerom povinného rodiča prihliadnúc na osobnú starostlivosť otca, ako aj osobnú starostlivosť matky a oprávnené potreby maloletých detí. Súdom prvej inštancie zistil skutočný stav dostatočne, z vykonaného dokazovania je možné prijať právny záver o určení výživného pre maloletého Q. a maloletú P..

21. Z obsahu napadnutého rozhodnutia vyplýva, že súd pri určovaní výživného vychádzal z kritérií uvedených v ust. § 75 ods. 1 Zákona o rodine a vykonal rozsiahle dokazovanie. Súdom vzal do úvahy

výšku príjmu otca 1.365 eur mesačne v priemere (604,54 eura zamestnanie, 51 eur prídavky na deti, 310 eur prenájom chaty, 200 eur prenájom bytu, eventuálne aj ďalších 200 eur z prenájmu bytu do budúcnosti), celkové mesačné výdavky vo výške 1.210 eur mesačne, ako aj výšku príjmu matky 1.000 eur brutto, spolu žijúcej osoby matky, teda starej matky zo strany matky a jej príjem vo výške 1.266 eur mesačne a výšku ich opodstatnených mesačných nákladov v sume 2.000 eur priemerne. Odvolací súd získal aj informácie zo súvisiaceho odvolacieho konania sp.zn. 21CoP/74/2023 o úprave práv a povinností k mal. deťom Q. do rozvodu. Zo spisu vyplýva, že matke boli (okrem mesačného paušálu) spoločnosťou T., U..W.. O. za obdobie január až september 2022 vyplatené odmeny v celkovej výške 16.320 eur (priemerne 1.813 eur mesačne). Otec mnohé zo svojich hnutelných vecí využíva v prospech maloletých detí. Z fotodokumentácie predloženej otcom súd zistil, že maloleté deti sa zúčastňujú rôznych aktivít s otcom na vode, v prírode, v záhrade, grilovačiek, prípravy jedál či športových aktivít. Odvolacia námietka matky, že súd prvej inštancie pri určení výšky výživného nevzal v úvahu aj majetkové pomery otca - vlastníctvo nehnuteľností, je nedôvodná. Súd okrem mzdy do príjmov otca započítal aj príjmy z prenájmu chaty a bytov, ktoré sú vo vlastníctve otca. Zásadne platí, že nemožno od otca požadovať, aby speňažil svoj majetok v prospech plnenia výživného. Otec aktívne trávi s mal. deťmi voľný čas a využíva pri tom aj nehnuteľnosti aj hnutelné veci, ktoré vlastní, a aj týmto spôsobom sa mal. deti podieľajú na životnej úrovni otca.

22. Odvolací súd konštatuje, že pri určovaní výšky výživného súd vychádza primárne z nákladov oprávneného dieťaťa na bývanie, ošatenie, vzdelávanie, školské aktivity, krúžky, telefón, dopravu, výlety, drogériu a iné bežné výdaje, ktoré sú primerané veku maloletým deťom. Odvolací súd zdôrazňuje, že výživné má spotrebný charakter, má sa využívať na zabezpečenie oprávnených potrieb maloletých detí. Z ustanovenia § 62 ods. 5 Zákona o rodine vyplýva, že plnenie vyživovacej povinnosti rodičov k deťom je ich zákonnou povinnosťou a cieľom tohto ustanovenia je zvyšovať plynule mieru rodičovskej zodpovednosti tým, že potreby rodiča môžu byť uspokojené až následne, keď rodič splní svoju vyživovaciu povinnosť a prispeje v primeranej miere na potreby dieťaťa. Každý rodič má teda povinnosť v prvom rade zabezpečiť výživu svojho dieťaťa, až následne má právo využiť zostávajúce finančné prostriedky na uspokojovanie svojich vlastných potrieb. Zákon zásadne nerozlišuje, či ide o nevyhnutné životné potreby rodiča alebo iné potreby. Súdny ani nemajú povinnosť konkrétne skúmať otázku výšky životných nákladov rodiča, o vyživovacej povinnosti ktorého sa koná. Preukazovanie výdavkov povinného rodiča však môže slúžiť ako dôkaz na stanovenie jeho životnej úrovne, avšak nie ako dôkaz, že rodič nemá dostatok finančných prostriedkov na to, aby plnil primeranú vyživovaciu povinnosť k svojmu dieťaťu.

23. Keďže to majetkové pomery otca dovoľujú, v súlade s § 63 ods. 3 Zákona o rodine, súd prvej inštancie zaviazal otca povinnosťou prispievať na tvorbu úspor pre maloleté deti na každého z nich sumou vo výške 50 eur mesačne na osobitné účty detí tak, ako je uvedené vo výroku IV. napadnutého rozsudku. Tieto úspory môžu v budúcnosti už plnoletému dieťaťu slúžiť na štúdium, prípravu na budúce povolanie, na bývanie či zabezpečenie zdravotnej starostlivosti.

24. V tejto súvislosti odvolací súd poukazuje na Nález Ústavného súdu Českej republiky č. IV.ÚS 650/2015 zo dňa 9. decembra 2015... „Podľa názoru Ústavného súdu není povinností rodičů v průběhu období, kdy jsou povinováni svým dětem výživou, snažit se je v maximální možné míře finančně zajistit i pro další část života, a to ani v případě, že by toho byli díky své majetkové situaci schopni. Výše tvořených úspor by měla být v zásadě taková, aby umožnila dítěti v první řadě studium a následně snad i pořízení určitého typu „startovního“ bydlení, případně dalších racionálních výdobytků. To však pochopitelně nebrání rodičům v tom, aby dobrovolně a podle svého uvážení zvolili k zajištění svého potomka přístup komfortnější.“

25. V súvislosti s určením výšky výživného zo strany povinného rodiča je potrebné uviesť, že neexistujú záväzné kritériá pre jeho určenie a vždy sa vychádza z individuálneho posúdenia oprávnených potrieb každého dieťaťa. Ministerstvo spravodlivosti SR na svojej stránke <https://www.justice.gov.sk/agenda-ministerstva/rodiinnopravna-agenda/> po schválení ministrom spravodlivosti uverejnilo tri metodiky, ktoré majú odporúčací charakter, avšak ich zámerom je zjednocovať procesné postupy a rozhodovaciu prax súdov v rodinnoprávnej agende. Z Metodiky pre výpočet výživného rodičov k deťom - tzv. tabuľkové výživné vyplýva, že percentuálne rozpätie výživného pre mal. Q. (P. W. G.) predstavuje 16 % z čistého príjmu povinného rodiča a pre mal. P. (V. W. G.Š.) 14 % z čistého príjmu povinného rodiča. Súd prvej inštancie určil bežné výživné v sume 400 eur mesačne spolu na obe mal. deti, čo predstavuje skoro 29

% z čistého príjmu povinného rodiča - otca. Otec zároveň je povinný prispievať aj na tvorbu úspor v sume 100 eur mesačne spolu na obe mal. deti. Zároveň je možné vzhľadom na podobnosť právneho prostredia zobrať do úvahy aj materiál Ministerstva spravodlivosti ČR, z ktorého vyplýva, že percentuálne rozpätie výživného pre mal. Q. a mal. P. je možné ustáliť na 15-19 % z čistého príjmu povinného rodiča-otca.

26. O trovách odvolacieho konania rozhodol odvolací súd v zmysle § 52 CMP, podľa ktorého žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania, ak tento zákon neustanovuje inak. Odvolací súd zároveň nevzhladol dôvod, pre ktorý by bolo spravodlivé priznať náhradu trov konania niektorému z účastníkov v zmysle § 55 CMP.

27. Rozhodnutie bolo prijaté senátom odvolacieho súdu v pomere hlasov 3:0 (§ 3 ods. 9 zákona č. 757/2004 Z.z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov, § 393 ods. 2 CSP).

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku nie je prípustné odvolanie.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolateľ má právo zvoliť si advokáta a možnosť obrátiť sa na Centrum právnej pomoci (§ 160 ods. 2 CSP).

Podanie vo veci samej urobené v elektronickej podobe bez autorizácie podľa osobitného predpisu treba dodatočne doručiť v listinnej podobe alebo v elektronickej podobe autorizované podľa osobitného predpisu; ak sa dodatočne nedoručí súdu do desiatich dní, na podanie sa neprihliada. Súd na dodatočné doručenie podania nevyzýva (§ 125 ods. 2 CSP).

Dovolateľ musí byť s výnimkou prípadov podľa § 429 ods. 2 v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).